

UNIVERZITA PARDUBICE
Fakulta filozofická, Katedra sociálních věd
Posudek oponenta/vedoucího bakalářské/diplomové práce

Název práce: (Ne)víra dnešní středoškolské populace

Autor/ka práce: Jitka Suchá

Vedoucí práce: Zuzana Hloušková

Impulzem ke vzniku bakalářské práce byla v podstatě zvědavost, co se skrývá pod nálepkou „národ bezvěrců“. Studentka ke svému záměru poskytuje historicky pojatý úvod, který nastiňuje vývoj křesťanského náboženství u nás a poodkrývá některé příčiny sekularizace české společnosti. Během hledání příčin ateismu se autorka věnuje nejen otázkám víry, ale nevyhýbá se ani otázkám po smyslu života, významu štěstí, pojetí smrti a duše. Autorka se zamýšlí třeba nad výpovědní schopností „Happy Planet Index“ a pozornost věnuje také konfliktu víry a vědy a nové roli médií. Odvážně se ptá po roli religiozity v moderní době. Samotné teoretické východisko práce je vypracováno nadstandardním způsobem a představuje hutný exkurz myšlenkami významných myslitelů, od Feuerbacha, Junga, Durkheima, až po Luckmana a Halíka. Využity jsou také antropologické práce T. H. Eriksena a F. Bowie. Poznatky z odborné literatury jsou jednak samotnou autorkou komentovány a jednak konfrontovány s názory informátorů, kterými se stali mladí lidé ve věku od 18 do 25 let z Broumova. S informátory byly uskutečněny hloubkové rozhovory podle předem promyšlené osnovy otázek, spontánně však došlo i k několika neformálním rozhovorům s dalšími nahodile zvolenými osobami, které pak poskytly autorce možnost srovnání i odrazový můstek pro další uvažování o tématu bakalářské práce. Z výsledného textu je patrné, že téma se také tímto způsobem rozrůstalo, jak se odhalovaly souvislosti nevíry a náboženské skepse s mnoha jinými otázkami.

Metodologie výzkumu je popsána velmi pečlivě, vč. počátečních nesnází a dilemat, které musela studentka řešit, a prokazuje také vysokou schopnost sebereflexe. Dotazování se týkalo 3 hlavních výzkumných otázek, kterými se autorka snažila zjistit, v co její informátoři věří, jaký mají názor na církev a víru a jaké jsou jejich životní hodnoty a cíle. Vhodně zvolenými otázkami dokázala studentka své informátory často i zaskočit a donutit tak k přemýšlení nad odpověďmi, kreativně sáhla třeba i k vizuálním technikám (viz výtvarné znázornění duše v přílohách).

Pokud jde o formální stránku práce, nemám k ní žádné výhrady, naopak, vyznačuje se pečlivou grafickou úpravou, strukturovaností a vysokou stylistickou úrovní. I přes poměrně složité myšlenky, se kterými autorka pracuje (ať už převzatými či vlastními), zůstává text čtivý, aniž by ztrácel znaky vědeckého vyjadřování. Ráda bych na závěr vyjádřila obdiv k tomu, do jak nelehkého tématu se Jitka Suchá pustila a s jakou zodpovědností se s ním vyrovnala. Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit známkou výborně.

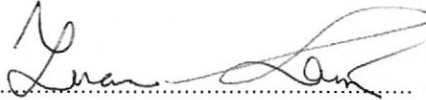
Doplňující otázky:

Samotné téma (ne)víry vnímáte jako hodně privátní. Čím si vysvětlujete ochotu informátorů o něm živě diskutovat a poskytovat případně i doplňující informace?

Velice často zaznívá v souvislosti s nějakou formou „organizované“ víry také strach z manipulace (tradiční církve), zatímco stejné riziko ze strany médií jako novodobého náboženství tak vnímáno není. Je to tím, že tato nová role médií zatím není lidmi dostatečně uvědomována? Není Halíkovo přirovnání obrazovky televize či počítače k domácímu oltáři přece jen trochu přehnané?

Jeden z Vašich informátorů prohlásil, že i „ateista může vést velice dobrý křesťanský život a může být dobrým člověkem“. Ve svých závěrech uvádíte, že informátoři chtějí vést „dobrý a spořádaný život“. Jak moc v těchto představách přežívají původní křesťanské hodnoty? Nebo už se jedná o kategorie s novým obsahem?

Dne: 19. 8. 2014

.....
Podpis vedoucí práce